

ZISTERZIENSERLANDSCHAFTEN: CISTERCIÁCKÉ KRAJINY:

Vyšší Brod – Zwettl – Žďár nad Sázavou

Vážené dámy a vážení pánové!

Historie ožívá, když ji sami objevujeme, vyzkoušíme si ji a prožíváme všemi smysly. Právě k tomu zvou nové vzdělávací programy v cisterciáckých areálech ve Vyšším Brodu, Zwettlu a Žďáru nad Sázavou.

Ať už při prohlídce historických knihoven, ochutnávce bylin, tvoření s využitím tradičních řemeslných technik nebo při objevování kulturních krajín novými cestami: návštěvníci uvidí svět cisterciáků úplně jiným pohledem. Nově vyvinuté programy totiž spojují znalosti a kreativitu, pohyb a společné zážitky – a proměňují návštěvu kláštera ve výjimečnou cestu časem.

Zajímavé vyhlídky nabízejí také nové naučné stezky v okolí Žďáru nad Sázavou. Vyprávějí o tom, jak cisterciáci po staletí utvářeli krajinu, využívali vodu, ovlivňovali zemědělství a řemesla a zanechali tak stopy, které jsou viditelné dodnes.

Tento zpravodaj přináší přehled rozmanitých aktivit, které vznikly v rámci projektu Interreg „Cisterscapes VB-Zw-ZnS“. Ukazují, jak se kulturní dědictví může proměnit v živý prostor pro učení a zážitky – pro školní třídy, prázdninové skupiny, rodiny a všechny zvědavé návštěvníky.

Přejeme vám, abyste si prohlídku užili, a doufáme, že vás to inspiruje k tomu, abyste cisterciáckou krajinu prozkoumali sami po nových stezkách!

Cover: Vzdělávací program v Prelátské zahradě ve Zwettlu
Bildungsprogramm im Prälatengarten Zwettls

Abb.1: Barokní most, Žďár nad Sázavou/ Barockbrücke, Žďár nad Sázavou

Liebe Leserinnen und Leser!

Geschichte wird lebendig, wenn wir sie selbst entdecken, ausprobieren und mit allen Sinnen erleben. Genau dazu laden die neuen Bildungsangebote in den Zisterzienserlandschaften von Vyšší Brod, Zwettl und Žďár nad Sázavou ein.

Ob beim Erkunden historischer Bibliotheken, beim Verkosten von Kräutern, beim Gestalten mit traditionellen Handwerkstechniken oder auf neuen Wegen durch die Kulturlandschaft: Gäste werde die Welt der Zisterzienser mit anderen Augen sehen. Denn die neu entwickelten Programme verbinden Wissen und Kreativität, Bewegung und gemeinsames Erleben – und machen aus dem Besuch eines Klosters eine besondere Zeitreise.

Auch die neuen Naturpfade rund um Žďár nad Sázavou eröffnen spannende Perspektiven. Sie erzählen davon, wie die Zisterzienser über Jahrhunderte Landschaften gestalteten, Wasser nutzten, Landwirtschaft und Handwerk prägten und damit Spuren hinterließen, die bis heute sichtbar sind.

Dieser Newsletter gibt Einblicke in die vielfältigen Angebote, die im Rahmen des Interreg-Projekts „Cisterscapes VB-Zw-ZnS“ entstanden sind. Sie zeigen, wie kulturelles Erbe zu einem lebendigen Lern- und Erlebnisraum werden kann – für Schulklassen, Feriengruppen, Familien und alle, die neugierig sind.

Wir wünschen Ihnen viel Freude beim Entdecken und hoffen, dass Sie Lust bekommen, die Zisterzienserlandschaften selbst auf neuen Pfaden zu erkunden!

Zažijte léto v klášteře společně s dětmi a mládeží

Návštěva kláštera může být pro děti časem plným objevů, tvůrčích aktivit a dobrodružství. Vzdělávací a kulturní oddělení cisterciáckých klášterů Vyšší Brod a Zwettl a měst Zwettl a Žďár nad Sázavou nabízejí během letních prázdnin programy pro prázdninové tábory a organizované skupinové výlety dětí a mládeže.

Se svou skupinou můžete v klášterním areálu strávit několik hodin nebo celý den a seznámit se s historií klášterů jiným způsobem, než jak tomu bývá při běžných prohlídkách. Účastníci nahlédnou do každodenního života mnichů, prohlédnou si historickou knihovnu nebo prozkoumají okolní klášterní krajinu. V rámci programu zjistí, jak cisterciáci pracovali se dřevem, kamenem a vodou, jak využívali propracovaný vodní systém a jak po staletí utvářeli krajinu kolem klášterů. Nejde přitom jen o poslech – děti pozorují, hledají, zkoušejí, tvoří a společně objevují, co vše se v okolí kláštera dá objevit.

Vzdělávací programy, které byly vyvinuty v rámci společného projektu Interreg ATCZ00007 CISTERSCAPES VB-Zw-ZnS, jsou přesně přizpůsobeny věku dětí, velikosti skupiny a časovým možnostem. Na výběr jsou zážitkové programy v interiéru i exteriéru, výzkumné aktivity nebo tvůrčí dílny pro skupiny. Například v klášteře Vyšší Brod si návštěvníci mohou vyřezat malý dřevěný předmět, napsat dopis brkem nebo vytvořit keramickou dlaždici. V létě jsou v centru pozornosti zahrady kláštera Zwettl. Děti a mládež objevují byliny, které zde rostou, a vyrábějí voňavé bylinkové sáčky nebo chutné mátové koktejly.

Abb.2: Hledání stop v klášterním lese
Auf Spurensuche im Klosterwald

Den Sommer mit Kindern und Jugendlichen im Kloster erleben

Ein Besuch im Kloster kann für Kinder eine Zeit voller Entdeckungen, kreativer Aktivitäten und Abenteuer sein. Die Bildungs- und Kulturabteilungen der Zisterzienserklöster Vyšší Brod und Zwettl sowie der Stadtgemeinden Zwettl und Žďár nad Sázavou bieten während der Sommerferien Programme für Ferienlager und organisierte Gruppenausflüge von Kindern und Jugendlichen an.

Sie können mit Ihrer Gruppe einige Stunden oder einen ganzen Tag in der Klosterlandschaft verbringen und die Geschichte der Klöster auf eine andere Art und Weise kennenlernen als bei herkömmlichen Führungen. Die Teilnehmenden gewinnen einen Einblick in den Alltag der Mönche, sie besichtigen die historische Bibliothek oder erkunden die umliegende Klosterlandschaft. Im Rahmen des Programms entdecken sie, wie die Zisterzienser mit Holz, Stein und Wasser arbeiteten, wie sie ein ausgeklügeltes Wassersystem nutzten und wie sie über Jahrhunderte hinweg die Landschaft rund um die Klöster prägten. Dabei geht es nicht nur ums Zuhören – die Kinder beobachten, suchen, probieren aus, gestalten und finden gemeinsam heraus, was es in der Klosterumgebung alles zu entdecken gibt.

Die Bildungsprogramme, die im Zuge des gemeinsamen Interreg-Projekts ATCZ00007 CISTERSCAPES VB-Zw-ZnS entwickelt wurden, sind genau an das Alter der Kinder, die Gruppengröße und die zeitlichen Möglichkeiten angepasst. Es stehen Erlebnisprogramme im Innen- oder Außenbereich, Forschungsaktivitäten oder Bastelworkshops für Gruppen zur Auswahl.

Ve Žďáru nad Sázavou mohou mladí návštěvníci v rámci programu „Příběhy na stěnách baziliky“ prozkoumat středověké fresky, poté si vyzkoušet roli restaurátorů a na připraveném pracovním listu odhalit část nástěnné malby z baziliky. Děti si navíc mohou podle předlohy samy vybarvit část fresek. Všichni partneři projektu se snaží nadchnout své hosty zajímavými aktivitami, které čerpají inspiraci z okolí kláštera a tradičních řemesel.

Dopřejte svým dětem den, ve kterém se propojí pohyb, objevování, příběhy a vlastní kreativita. Program je nutné rezervovat předem u příslušného partnera. Kontaktní údaje na příslušné osoby najdete na konci tohoto zpravodaje. Rádi s vámi domluvíme průběh návštěvy tak, aby co nejlépe vyhovoval potřebám vaší skupiny.

Abb.3: Osvětová činnost v klášterním lese u Vyššího Brodu
Bildungsarbeit im Klosterwald von Vyšší Brod

So können beispielsweise Besucher im Kloster Vyšší Brod ein kleines Holzobjekt schnitzen, einen Brief mit der Feder schreiben oder eine Keramikfliese gestalten. Die Zwettler Stiftsgärten stehen im Sommer im Mittelpunkt. Kinder und Jugendliche erkunden die Kräuter, die dort gedeihen, und stellen duftende Kräutersackerl oder geschmackvolle Minzcocktails her. In Žďár nad Sázavou können junge Gäste im Rahmen des Programms „Geschichten an den Wänden der Basilika“ mittelalterliche Fresken erkunden, sich anschließend als Restauratoren versuchen und auf einem vorbereiteten Blatt ein Stück der Wandmalerei aus der Basilika freilegen. Außerdem können Kinder einen Teil der Fresken nach einer Vorlage selbst ausmalen. Alle Projektpartner streben danach, ihre Gäste mit spannenden Aktivitäten, die vom Klosterumfeld und traditionellen Handwerkskünsten inspiriert sind, zu begeistern.

Gönnen Sie Ihren Kindern einen Tag, an dem Bewegung, Entdeckungen, Geschichten und eigene Kreativität miteinander verbunden werden. Das Programm muss beim jeweiligen Partner im Voraus gebucht werden. Die Kontakte zu den Ansprechpartnern finden Sie am Ende dieses Newsletters. Gerne stimmen wir die Gestaltung des Besuchs mit Ihnen ab, ganz nach den Bedürfnissen Ihrer Gruppe.

Abb.4: Psaní perem není snadný úkol
Schreiben mit der Feder ist kein leichtes Unterfangen

Po nových stezkách cisterciáckou krajinou Žďáru

5. září 2026 budou pro veřejnost otevřeny dvě nové naučné stezky, které návštěvníky provedou jedinečnou cisterciáckou krajinou regionu Žďár nad Sázavou. Dlouhá i krátká okružní trasa nabízejí možnost poznat krajinu nejen jako soubor přírodních a historických památek, ale především jako živé dědictví, které po staletí formovali cisterciáčtí mniši.

Klášterní krajina v okolí Žďáru není náhodným seskupením rybníků, lesů, silnic a statků. Je výsledkem pečlivé práce generací lidí, kteří od 13. století proměnili původně řídké osídlený pohraniční les v harmonickou kulturní krajinu. Cisterciáci citlivě propojili hospodářské využívání přírodních zdrojů s péčí o krajinu, jejíž stopy lze dodnes nalézt v okolí původního kláštera (dnes zámek rodiny Kinských) i daleko za jeho hranicemi.

Krátký okruh o délce 2,5 km vypráví „příběhy ukryté v krajině“. Je bezbariérový, a proto vhodný pro rodiny s dětmi, školní třídy i všechny generace. Trasa vede návštěvníky do bezprostředního okolí kláštera se zastávkami u Bránského rybníka, na dvoře Lyra, u kamenného mostu a na Dolním hřbitově. Trasa se zaměřuje na krajinu, v níž se prolíná příroda, architektura, hospodářství a duchovní život. Díky pracovnímu listu s křížovkou a různými úkoly se mohou mladí i starší návštěvníci vydat na objevitelskou cestu.

Abb.5: V klášterní krajině Žďáru nad Sázavou
In der Klosterlandschaft von Žďár nad Sázavou

Auf neuen Pfaden in die Klosterlandschaft von Žďár

Am 5. September 2026 werden zwei neue Naturpfade für die Öffentlichkeit freigegeben, die die Besucher durch die einzigartige Zisterzienserlandschaft der Region Žďár nad Sázavou führen. Der lange und der kurze Rundweg bieten die Möglichkeit, die Landschaft nicht nur als Sammlung natürlicher und historischer Denkmäler kennenzulernen, sondern vor allem als lebendiges Erbe, das seit Jahrhunderten von Zisterziensermönchen geprägt wurde.

Die Klosterlandschaft von Žďár besteht nicht aus einer zufälligen Ansammlung von Teichen, Wäldern, Straßen und Bauernhöfen. Sie ist das Ergebnis sorgfältiger Arbeit von Menschen, die seit dem 13. Jahrhundert den ursprünglich dünn besiedelten Grenzwald in eine harmonische Kulturlandschaft verwandelt haben. Die Zisterzienser verbanden die wirtschaftliche Nutzung natürlicher Ressourcen sensibel mit der Landschaftspflege, deren Spuren bis heute in der Nähe des Klosters (heute: Burg der Familie Kinský) und weit darüber hinaus zu finden sind.

Der kurze Rundweg ist 2,5 km lang und erzählt „Geschichten, die in der Landschaft verborgen sind“. Es ist barrierefrei und somit für Familien mit Kindern, für Schulklassen und alle Generationen geeignet. Der Spazierweg führt die Gäste in die unmittelbare Umgebung des Klosters mit Stopps am Bránský-Teich, dem Lyra-Hof, bei der Steinbrücke und beim Unteren Friedhof. Die Route rückt eine Landschaft, in der Natur, Architektur, Wirtschaft und geistiges Leben miteinander verbunden sind, in den Focus. Mit einem Kreuzworträtsel und Aufgaben können Jung und Alt auf Entdeckungsreise gehen.

Druhá, delší trasa odpovídá na otázku „Jak vznikla cisterciácká krajina?“ Tato přibližně 14 km dlouhá trasa vede od Staré radnice do širšího okolí kláštera až k zámku. Návštěvníci se seznámí s tématy, jako je kolonizace, hospodaření s vodou, výstavba rybníků, těžba železné rudy a mramoru, středověká řemesla, hospodářské statky a nejstarší osada v blízkosti kláštera. Pracovní list s mapou nabízí zájemcům úkoly v podobě křížovky, kterou je třeba vyřešit během cesty.

Od konce letních prázdnin se zájemci budou moci procházet po těchto nových stezkách v okolí Žďáru nad Sázavou. Dne 26. srpna 2026 od 14 do 16 hodin se podél krátké stezky „Příběhy ukryté v krajině“ uskuteční program pro rodiny s dětmi. V sobotu 5. září 2026 bude slavnostně otevřena delší stezka. Od 9 hodin se historik Miloslav Lopaur vydá se zájemci pěšky na trasu „Jak vznikla cisterciácká krajina?“. Od 10 hodin bude možné tuto trasu prozkoumat na kole společně s Václavem Šubrtem. Rodiny s dětmi se mohou odpoledne na Farských humnech v Žďáru nad Sázavou zúčastnit workshopu „S rybářem k řece“. Další informace najdete na webových stránkách Regionálního muzea a na sociálních sítích (<https://muzeum.zdarns.cz/akce/s-rybarem-k-rece-1.-4.-e28093-30.-9.-2024>).

Abb.6: V klášterní krajině Žďáru nad Sázavou
In der Klosterlandschaft von Žďár nad Sázavou

Der lange Weg beantwortet die Frage „Wie entstand die Zisterzienserlandschaft?“ Diese etwa 14 km lange Strecke führt vom Alten Rathaus in die weitere Umgebung des Klosters bis zum Schloss. Gäste lernen Themen wie Kolonisation, Wassermanagement, Teichbau, Eisenerz- und Marmorbergbau, mittelalterliches Handwerk, Bauernhöfe und die älteste Siedlung in der Nähe des Klosters kennen. Ein Arbeitsblatt mit einer Karte bietet Interessierten Aufgaben mit einem Kreuzworträtsel, das es unterwegs zu lösen gilt.

Ab dem Ende der Sommerferien können Interessierte auf den neuen Trails rund um Žďár nad Sázavou spazieren. Am 26. August 2026 von 14 bis 16 Uhr wird entlang des kurzen Weges „Geschichten, die in der Landschaft verborgen sind“ - ein Programm für Familien mit Kindern - angeboten. Am Samstag, den 5. September 2026, wird der lange Weg feierlich eröffnet. Ab 9 Uhr begibt sich der Historiker Miloslav Lopaur mit Interessierten zu Fuß auf den Weg „Wie entstand die Zisterzienserlandschaft?“. Ab 10 Uhr besteht die Möglichkeit, diesen Weg zusammen mit Václav Šubrt auf dem Fahrrad zu erkunden. Familien mit Kindern können am Nachmittag am Farské humny in Žďár nad Sázavou am Workshop "Mit einem Fischer zum Fluss" teilnehmen. Weitere Informationen finden Sie auf der Website des Regionalmuseums (<https://muzeum.zdarns.cz/akce/s-rybarem-k-rece-1.-4.-e28093-30.-9.-2024>) und in den sozialen Netzwerken.

Tyto nové stezky vznikají v rámci projektu Interreg ATCZ00007 „Cisterscapes VB – Zw – ZnS“. Cílem projektu je vytvořit síť návštěvnických center, společných vzdělávacích programů a přeshraničních turistických produktů, které představí cisterciácké krajiny všech čtyř partnerů. Ve Žďáru nad Sázavou bude vrcholem projektu otevření návštěvnického centra ve Staré radnici na podzim roku 2026, které představíme v našem příštím osvětovém zpravodaji.

Abb.7: Mlýn v klášterním areálu ve Žďáru nad Sázavou
Mühle in der Klosterlandschaft von Žďár nad Sázavou

Diese neuen Pfade wurden im Rahmen des Interreg-Projekts ATCZ00007 „Cisterscapes VB – Zw – ZnS“ angelegt. Ziel ist es, ein Netzwerk von Besucherzentren, gemeinsamen Bildungsprogrammen und grenzüberschreitenden Tourismusprodukten zu schaffen, die die Zisterzienserlandschaften der vier Partner präsentieren. In Žďár nad Sázavou wird der Höhepunkt des Projekts die Eröffnung des Besucherzentrums im Alten Rathaus im Herbst 2026 sein, das wir in unserem nächsten Bildungsnewsletter vorstellen werden.

Objevovat, vyzkoušet, žasnout

Cisterciácké klášterní krajiny jsou mnohem více než jen historickým dědictvím – stávají se čím dál více živým vzdělávacím prostorem. V rámci projektu Interreg „Cisterscapes VB-Zw-ZnS“ vzniká řada aktivit, které názorně přibližují historii, přírodu a kulturu. V rámci pilotních akcí byly v uplynulých měsících ve všech čtyřech místech cíleně rozvíjeny, rozšiřovány a zdokonalovány nové vzdělávací programy.

Jak vzrušující může být kulturní vzdělávání, dokazují pestré aktivity v klášteře Zwettl. Ať už se jedná o objevnou cestu do světa bylin nebo o pátrání po „hrdinech knihovny“ – děti a mládež mohou cisterciácký klášter poznat zcela výjimečným způsobem a prožít historii všemi smysly.

Ať už prší nebo panují extrémní vedra, vládne zde dobrá nálada a děti i mládež si pobyt v klášteře Zwettl užívají.

V terasových zahradách kláštera Zwettl se mladí účastníci mohou ponořit do fascinujícího světa léčivek i kuchyňských bylin. Mohou k nim přičichnout, ohmatávat a ochutnávat, dozvídají se zajímavosti o použití a účincích různých rostlin a při malých experimentech mohou sami objevovat, co všechno obsahují. V bylinkové dílně si děti vše samy krájí, míchají a ochutnávají. Zvláště je baví společné míchání a ochutnávání lahodných nealkoholických bylinkových koktejlů.

Abb.8: Ochutnávka bylinek v terasových zahradách ve Zwettlu
Kräuter verkosten in den Terrassengärten von Zwettl

Entdecken, ausprobieren, staunen

Die Zisterziensischen Klosterlandschaften sind weit mehr als ein historisches Erbe – sie werden zunehmend zu einem lebendigen Bildungsraum. Im Rahmen des Interreg Projekts „Cisterscapes VB-Zw-ZnS“ werden zahlreiche Angebote entwickelt, die Geschichte, Natur und Kultur auf anschauliche Weise vermitteln. Im Rahmen von Pilotversuchen wurden in den vergangenen Monaten an allen vier Standorten die neuen Bildungsangebote gezielt weiterentwickelt, ausgebaut und verfeinert.

Wie spannend kulturelle Bildung sein kann, zeigen die abwechslungsreichen Aktivitäten im Stift Zwettl. Ob bei einer Entdeckungsreise in die Welt der Kräuter oder bei der Suche nach den „Helden der Bibliothek“ – Kinder und Jugendlichen können das Zisterzienserkloster auf ganz besondere Weise kennenlernen und Geschichte mit allen Sinnen erleben. Egal ob regnerisches Wetter oder extreme Hitze, es herrscht gute Stimmung und die Kinder und Jugendlichen genießen die Zeit im Stift Zwettl.

In den Terrassengärten von Stift Zwettl können die jungen Teilnehmer in die faszinierende Welt der Heil- und Küchenkräuter eintauchen. Sie dürfen riechen, fühlen und kosten, lernen Wissenswertes über die Verwendung und Wirkung verschiedener Pflanzen und können bei kleinen Experimenten selbst entdecken, was in den Kräutern steckt. In der Kräuterwerkstatt wird selbst geschnippelt, gemischt und ausprobiert. Besonders begeistert die Kinder das gemeinsamen Mischen und Verkosten köstlicher alkoholfreier Kräutercocktails.

Také nový vzdělávací program „Hrdinové knihovny“ otevírá neobyčejné pohledy na cisterciácký klášter Zwettl. Účastníci se společně vydávají na pátrání po nejrůznějších hrdinech: setkají se s Herkulem, knihami, mnichy a umělci, objeví tajemná bájná stvoření a prozkoumají fascinující symboliku baroka. Nejde přitom jen o prohlížení a žasnutí: děti si mohou samy zkusit psát brkem a inkoustem a poté vytvořit své vlastní bájná stvoření. Historické poklady knihovny se tak stávají výchozím bodem pro kreativitu, fantazii a vlastní tvořivost.

Abb.9: Zkoumání starých rukopisů v klášterní knihovně ve Zwettlu
Erforschen alter Schriften in der Stiftsbibliothek Zwettl

Auch das neue Bildungsprogramm „Helden der Bibliothek“ eröffnet außergewöhnliche Perspektiven auf das Zisterzienserkloster Zwettl. Gemeinsam begeben sich die Teilnehmenden auf die Suche nach ganz unterschiedlichen Helden: Sie begegnen Herkules, Büchern, Mönchen und Künstlern, entdecken geheimnisvolle Fabelwesen und erforschen die faszinierende Symbolik des Barock. Dabei wird nicht nur geschaut und gestaunt: Mit Feder und Tinte dürfen die Kinder selbst schreiben und anschließend ihr eigenes Fabelwesen gestalten. So werden die historischen Schätze der Bibliothek zum Ausgangspunkt für Kreativität, Fantasie und eigenes Gestalten.

Aktéři, kteří byli u toho, aneb založení kláštera

Kdo stál za založením kláštera? Jaké osobnosti můžeme spatřit na obrazech v kostele? Jakou roli hrály ve středověku víra, politika a moc? A proč byl klášter vůbec založen? Těmito a mnoha dalšími otázkami se děti a mládež zabývají v rámci pestrého vzdělávacího programu „Aktéři založení kláštera“ v klášteře Vyšší Brod.

Klášter otevírá své autentické prostředí a zve k přímému seznámení se s životem mnichů a historií cisterciácké klášterní krajiny.

Středobodem programu je společná „čtenářská cesta“ uměleckým dílem: účastníci si prohlížejí obrazy zachycující historii založení kláštera, objevují zobrazené postavy a skládají jednotlivé prvky do uceleného příběhu. Seznámí se s legendou o založení kláštera, zabývají se rolí Voka I. z Rožmberku a Panny Marie, biskupy, opaty a mnichy a dozví se, jak úzce byly ve středověku propojeny křesťanská víra a politická moc.

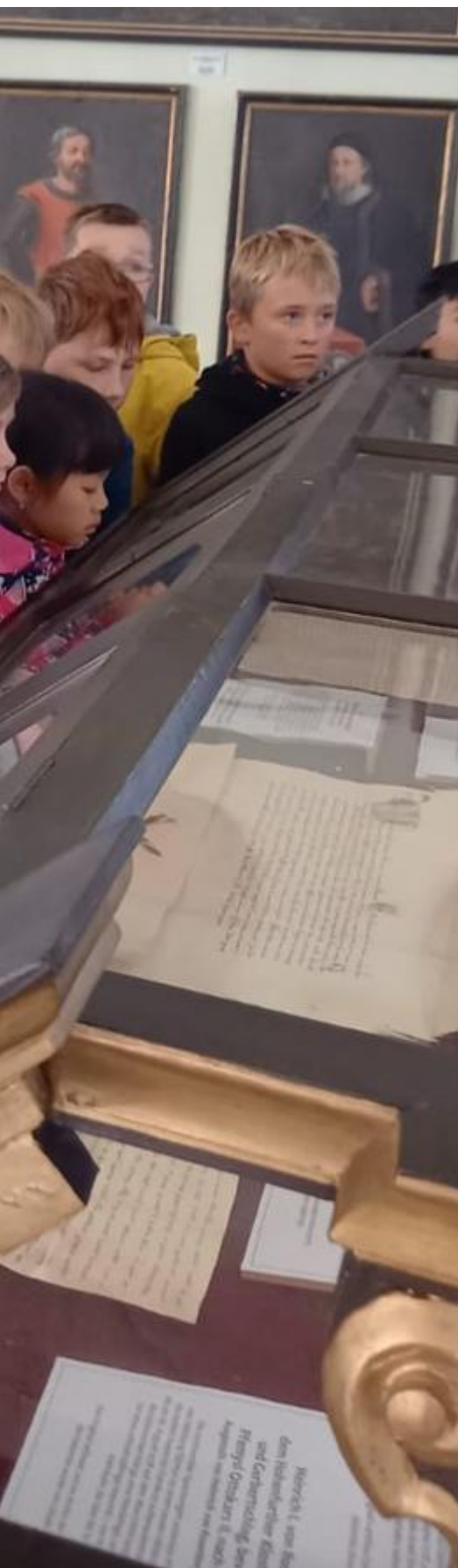
Nejde však jen o pozorování a poslech.

Prostřednictvím zvukových her, pantomimy, hádanek a kreativních hereckých scén se žáci sami ponoří do příběhu. Zvuky lesa, řeky a koní, mnišský zpěv a zvonění vytvářejí zvukovou kulisu, v níž účastníci vymýšlejí vlastní scény týkající se založení kláštera. S pomocí kostýmů a rekvizit se vžívají do historických rolí a hravou formou ožívují minulost.

Abb.10: Děti zkoumají zakládací listinu Vyššího Brodu
Kinder erforschen die Gründungsurkunde von Vyšší Brod

Akteure der Klostergründung

Wer steckte hinter der Gründung des Klosters? Welche Persönlichkeiten begegnen uns auf den Gemälden in der Kirche? Welche Rolle spielten Glaube, Politik und Macht im Mittelalter? Und warum wurde das Kloster gegründet? Diesen und weiteren Fragen gehen Kinder und Jugendliche im abwechslungsreichen Bildungsprogramm „Akteure der Klostergründung“ im Kloster Vyšší Brod nach.

Das Kloster öffnet seine authentische Umgebung und lädt dazu ein, das Leben der Mönche und die Geschichte der Klosterlandschaft kennenzulernen. Im Mittelpunkt des Programms steht die gemeinsame „Lesereise“ durch ein Kunstwerk: Die Teilnehmenden betrachten Gemälde zur Gründungsgeschichte des Klosters, entdecken die dargestellten Personen und setzen die einzelnen Elemente zu einer Geschichte zusammen. Sie lernen die Legende der Klostergründung kennen, beschäftigen sich mit der Rolle von Vok I. von Rožmberk und jener der Jungfrau Maria, mit den Bischöfen, Äbten und Mönchen und erfahren, wie eng im Mittelalter christlicher Glaube und politische Macht miteinander verbunden waren.

Dabei bleibt es nicht beim Betrachten und Zuhören. Mit Klangspielen, Pantomime, Rätseln und kreativen Schauspielsequenzen tauchen die Schüler selbst in die Geschichte ein. Geräusche von Wald, Fluss und Pferden, Mönchsgesang und Glocken schaffen eine Klanglandschaft, in der die Teilnehmenden ihre eigenen Szenen zur Klostergründung entwickeln. Mit Kostümen und Requisiten schlüpfen sie in historische Rollen und lassen die Vergangenheit auf spielerische Weise lebendig werden.

Máte chuť na výjimečnou cestu časem?

Naším cílem je vzbudit zájem, podnítit zvědavost a navnadit vás, abyste se podívali blíže. Kdo totiž sám objevuje, zkouší a podílí se na utváření, ten vnímá klášter nejen jako historické místo, ale jako živý prostor plný příběhů, tajemství a překvapivých úhlů pohledu.

Díky nově vyvinutým vzdělávacím programům je nyní k dispozici široká škála nabídek pro skupiny, které otevírají zcela odlišné přístupy ke světu cisterciáků. Učení přímo na místě, prožívání historie všemi smysly a vlastní aktivní účast – to vše dělá z návštěvy kláštera výjimečnou cestu časem. Ať už jde o umění a kulturu, přírodu a krajinu, historii nebo každodenní život v klášteře: tyto programy vás zvou k tomu, abyste opustili zaběhnuté pohledy a poznali svět cisterciáků zcela neobyčejným způsobem.

Vytvoření těchto nabídek v cisterciáckých krajinách Vyššího Brodu, Zwettlu a Žďáru nad Sázavou je výsledkem dlouholeté mezinárodní spolupráce v rámci sítě „Cisterscapes – Cistercian Landscapes Connecting Europe“, která od roku 2019 propojuje celkem 17 cisterciáckých krajin v pěti evropských zemích. V roce 2024 byla tato síť oceněna prestižním označením Evropské dědictví (European Heritage Label). Evropská komise tímto uznává mimořádný význam cisterciáckých krajin pro evropské dějiny a kulturní identitu.

Abb.11: Plná soustředěnost při zpracování bylinek z klášterních zahrad
Volle Konzentration beim Verarbeiten von Kräutern aus den
Klostergärten

Lust auf eine besondere Zeitreise?

Unser Ziel ist es, Interesse zu wecken, Neugierde zu entfachen und Lust darauf zu machen, genauer hinzusehen. Denn wer selbst entdeckt, ausprobiert und mitgestaltet, erlebt das Kloster nicht nur als historischen Ort, sondern als lebendigen Raum voller Geschichten, Geheimnisse und überraschender Perspektiven.

Mit den neu entwickelten Bildungsprogrammen steht nun ein breit gefächertes Angebot für Gruppen zur Verfügung, das ganz unterschiedliche Zugänge zur Welt der Zisterzienser eröffnet. Lernen am Originalschauplatz, Geschichte mit allen Sinnen erfahren und selbst aktiv werden – all das macht einen Besuch im Kloster zu einer besonderen Zeitreise. Ob Kunst und Kultur, Natur und Landschaft, Geschichte oder klösterlicher Alltag: Die Programme laden dazu ein, vertraute Perspektiven zu verlassen und die Welt der Zisterzienser auf außergewöhnliche Weise kennenzulernen.

Die Schaffung dieser Angebote in den Klosterlandschaften von Vyšší Brod, Zwettl und Žďár nad Sázavou ist ein Ergebnis der langjährigen internationalen Zusammenarbeit im Netzwerk „Cisterscapes Connecting Europe“, das seit 2019 insgesamt 17 Zisterzienserlandschaften in fünf europäischen Ländern verbindet. Im Jahr 2024 wurde dieses Netzwerk mit dem renommierten Europäischen Kulturerbe-Siegel ausgezeichnet. Damit würdigt die Europäische Kommission die besondere Bedeutung der Zisterzienserlandschaften für die europäische Geschichte und kulturelle Identität.

Vyšší Brod, Zwettl a Žďár nad Sázavou jsou součástí tohoto společného evropského dědictví a dodnes připomínají určující roli cisterciáků při utváření krajiny, kultury a společnosti ve střední Evropě.

Máte chuť vydat se se svou skupinou na objevitelskou výpravu? Pak se informujte přímo na vybraném místě a rezervujte si termín!

Vyšší Brod, Zwettl und Žďár nad Sázavou sind Teil dieses gemeinsamen europäischen Erbes und erinnern bis heute an die prägende Rolle der Zisterzienser bei der Gestaltung von Landschaft, Kultur und Gesellschaft in Mitteleuropa.

Haben Sie Lust bekommen, mit Ihrer Gruppe auf Entdeckungsreise zu gehen? Dann fragen Sie gleich am gewünschten Standort an und buchen Sie einen Termin!

Klášter Vyšší Brod

Cisterciácké opatství Vyšší Brod
Klášter 137
Vyšší Brod
Tel.: +420 777 943 050
edukace@klastervyssibrod.cz

Město Žďár nad Sázavou

Regionální muzeum
města Žďáru nad Sázavou
Tvrz 8
59101 Žďár nad Sázavou
Tel.: +420 736 776 840
muzeum@zdarns.cz

Stadtgemeinde Zwettl-NÖ

Zwettlinfo
Sparkassenplatz 4
3910 Zwettl-Niederösterreich
Tel. +43 2822 503-129
zwettlinfo@zwettl.gv.at

Stift Zwettl

Zisterzienserstift Zwettl
Kultur & Tourismus
Stift Zwettl 1
3910 Zwettl
Tel.: +43 2822 20202-17
info@stift-zwettl.at
info.cz@stift-zwettl.at

OTEVŘENÍ CISTERCIÁCKÉ STEZKY

Objevte s námi cisterciácké dědictví v krajině

26. srpna | 14.00

Bránský rybník | malý vycházkový okruh

Vydejte se na nenáročnou, přibližně 2,5 km dlouhou procházku nejbližším okolím bývalého cisterciáckého kláštera. Trasa je bezbariérová a vhodná pro rodiny s dětmi, školy, seniory i všechny, kteří chtějí poznat krajinu v pohodovém tempu. Pět zastavení vás zavede k Bránskému rybníku, do barokní krajiny, k hospodářskému dvoru Lyra, přes historický kamenný most až k Dolnímu hřbitovu.

Cestou objevíte, jak cisterciáci po staletí utvářeli zdejší krajinu, hospodařili s vodou, budovali cesty i významné stavby a hledali harmonii mezi člověkem, přírodou a duchovním životem. Stezku si můžete zpestřit pracovním listem s úkoly a křížovkou, které promění procházku v zábavné objevování pro malé i velké.

Změna programu vyhrazena.

SLAVNOSTI JEŘABIN

Více informací o festivalu najdete na [zika.zdars.cz](https://www.zdars.cz)

Interreg
Rakousko – Česko

Spolufinancováno
Evropskou unií

**Žďár
nad
Sázavou**

★ Regionální
muzeum
Žďár

Eröffnung des Zisterzienser Wanderwegs

Entdecken Sie mit uns das
zisterziensische Erbe
in der Landschaft

26. August 2026, 14 Uhr

Bránský-Teich | kleiner Rundweg

Begeben Sie sich auf einen leichten, etwa 2,5 km langen Spaziergang durch die unmittelbare Umgebung des ehemaligen Zisterzienserklosters. Die Route ist barrierefrei und eignet sich für Familien mit Kindern, Schulklassen, Senioren sowie alle, die die Landschaft in gemächlichem Tempo erkunden möchten. Fünf Stationen führen Sie zum Bránský-Teich, in die Barocklandschaft, zum Gutshof Lyra, über die historische Steinbrücke bis zum Unteren Friedhof.

Auf dem Weg erfahren Sie, wie die Zisterzienser über Jahrhunderte hinweg die hiesige Landschaft geprägt haben, wie sie mit Wasser wirtschafteten, Wege und bedeutende Bauwerke errichteten und nach Harmonie zwischen Mensch, Natur und spirituellem Leben suchten. Sie können den Rundgang mit einem Arbeitsblatt mit Aufgaben und einem Kreuzworträtsel aufpeppen, wodurch der Spaziergang zu einem unterhaltsamen Erlebnis voller Entdeckungen für Groß und Klein wird.

ZA POZNÁNÍM CISTERCIÁKŮ

*Objevte s námi cisterciácké dědictví
v krajině*

5. září

Žďár nad Sázavou a okolí

9.00 - PĚŠÍ TÚRA | start u Staré radnice

10.00 - CYKLOVÝLET | start na Farských humnech

14.00 - S RYBÁŘEM K ŘECE | Farská humna

14.00 - AKTIVITY PRO RODINY S DĚTMI | Bránský rybník

Změna programu vyhrazena.

SLAVNOSTI JEŘABIN

Více informací o festivalu najdete na zeka.zdars.cz

Interreg
Rakousko – Česko

Spolufinancováno
Evropskou unií

**Žďár
nad
Sázavou** ★

★ Regionální
muzeum
Žďár

AUF DEN SPUREN DER ZISTERZIENSER

Entdecken Sie mit uns das zisterziensische Erbe in der
Region

5. September
Žďár nad Sázavou und Umgebung

9.00 Uhr WANDERUNG | Start am Alten Rathaus
10.00 Uhr RADTOUR | Start bei Farská humna
14.00 Uhr MIT DEM FISCHER ZUM FLUSS | Farská humna
14.00 Uhr AKTIVITÄTEN FÜR FAMILIEN | Bránský-Teich

Změna programu vyhrazena.

SLAVNOSTI JEŘABIN

Více informací o festivalu najdete na zeka.zdars.cz

Interreg
Rakousko – Česko

Spolufinancováno
Evropskou unií

**Žďár
nad
Sázavou**★

★ Regionální
muzeum
Žďár